

Half miljard voor 18 duurzame ketens

Pact tussen bedrijven en ngo's draagt bij aan armoedebestrijding maar is geen liefdadigheid

Han Koch redactie economie amsterdam – Een omvangrijk pact van bedrijven, vakbonden, werkgeversorganisaties en milieu- en ontwikkelingorganisaties gaat werken aan de verduurzaming van voor Nederland belangrijke handelsstromen. De bedrijven zelf zijn bereid daar de komende vier jaar ruim een half miljard euro voor uit te trekken. Van de overheid wordt vooral regie verwacht en geen versnippering van beleid tussen departementen.

Het plan is gebaseerd op de gedachte dat duurzaamheid bijdraagt aan de armoedebestrijding in ontwikkelingslanden. Dat is mooi, maar duurzame handel is geen liefdadigheid, zo stellen de partners uit het pact in een brief aan het kabinet. Toegang tot natuurlijke bronnen is essentieel voor de Nederlandse economie. Biodiversiteit, eerlijke arbeidsomstandigheden, beheer van natuurlijke hulpbronnen en aandacht voor het klimaat zijn weer van levensbelang voor de ontwikkelingslanden. Het pact komt niet geheel uit de lucht vallen. Vorig jaar september riepen 54 bestuursvoorzitters van Nederlandse en internationale bedrijven het kabinet al op een agenda te maken voor het verduurzamen van de handel. En onder de inmiddels afgetreden minister Bert Koenders (ontwikkelingsamenwerking) werd al het publiek-private samenwerkingsverband Initiatief Duurzame Handel (IDH) opgericht.

Het pact dat nu is gesloten, is in feite vooral een omvangrijke uitbreiding van het IDH. De lijst met bedrijven telt 63 namen. Daaronder zitten naast de bekende grote spelers als Unilever, Ahold, Akzo, Sara Lee, Rabobank, Cargill en Philips, kleinere ondernemingen zoals RMP Grafmonumenten (natuursteen) en Drie Mollen sinds 1818 (koffie).

Uit de milieuhoeke doen het Wereld Natuur Fonds en IUCN mee, in veel gevallen in een combinatie met ontwikkelingsorganisaties als Oxfam Novib, Icco en Solidaridad.

Het bedrijfsleven, maar ook CNV en FNV (vakbonden) en VNO-NCW en MKB Nederland (werkgeversorganisaties) hechten grote waarde aan de aanwezigheid van de ontwikkelings- en milieuorganisaties. En dat staat haaks op de houding van de overheid. Bij de verdeling van 2,125 miljard euro aan overheidssubsidie, die momenteel plaatsvindt, vallen

Steeds meer ketens onder de loep genomen

Het actieplan duurzame handel 2011 - 2015 dat door meer dan zestig bedrijven en een groot aantal organisaties is opgesteld, beslaat 18 sectoren. Zeven daarvan, onder meer kweekvis, soja, hardhout, cacao en natuursteen waren al opgenomen in het zogeheten Initiatief Duurzame Handel dat al eerder onder regie van de nu opgestapte minister Bert Koenders tot stand kwam.

De sectoren zijn geselecteerd op het belang voor Nederland. Zo is Nederland goed voor 20 procent van de import in de wereld van cashewnoten. Wereldwijd wordt 2,1 miljoen ton cashew geogst, dat levert 400.000 ton verwerkte noten op, waarvan weer 128.000 ton Nederland binnenkomt.

Solidaridad, IUCN en Wereld Natuur Fonds buiten de boot. Een situatie die tot enige ergernis en verwondering heeft geleid binnen het pact. Zeker omdat vrijwel iedereen in het pact weet dat clubs als Solidaridad tot de paradepaardjes van minister Koenders behoorden.

Bij het verduurzamen van de handelsstromen is vooral gekeken naar sectoren die voor Nederland van groot belang zijn. De handelsketens die nu geïdentificeerd zijn, zijn samen goed voor een omzet van 37 miljard euro en genereren werk voor 61.000 fulltimers. Van de overheid wordt verwacht dat het duurzame handel faciliteert en niet tegenwerkt met over vele departementen versnipperd beleid. Het liefst ziet het pact dat de overheid ook met geld over de brug komt om als hefboom te dienen voor de investeringen door de bedrijven.

De ministers Verhagen (buitenlandse zaken) en Verburg (landbouw) hebben in een eerste reactie positief op het pact gereageerd.

Verduurzamen van deze keten levert een inkomensstijging op voor 30.000 kleine boeren.

De landen die profiteren zijn onder meer Ghana, Mozambique en Benin. De haven van Rotterdam en Ahold zijn in deze keten opgenomen. Op vergelijkbare wijze wordt gekeken naar ketens als kruiden en specerijen, palmolie, vis, fruit en groenten, bloemen en planten, vlees, sportkleding en schoenen, maar ook elektronica. In de laatste keten zitten Philips, Hewlett Packard en GoodElectronics.